

Pro

Chapter 13

Javanese Interlinear

Reference: Javanese Bible (SABDA)

1
נְעָרָה: שָׁמַע לֹא-וְלֹץ אָב מְיוֹסֵר הַחֵם בֶּן
dukèn mirengi boten lan-tiyang-moyoki bapa piwulang-saking kang-wicaksana putra
[H1606](#) [H8085](#) [H3808](#) [H3887](#) [H0001](#) [H4148](#) [H2450](#)

Anak kang wicaksana ngrungokake marang pamerdine bapakne nanging wong ambek memoyok ora ngrewes marang pameleh.

2
בְּנֵיִם וְנַפְשׁוֹ טוֹב יֹאכַל אִישׁ פִּי-מַפְרִי
tiyang-cidra lan-nyawa-saking kang-saé nedha tiyang cangkem-saking saking-woh-saking
[H0898](#) [H5315](#) [H0398](#) [H0376](#) [H6310](#) [H6529](#)

הַקָּמָס:
kekerasan
[H2555](#)

Wong iku mesthi mangan kang becik saka tembunge, nanging karepe wong cidra iku awujud tindak panganiaya.

3
מְחַרְחָה- שְׂפָתָיו פֶּשֶׁק נַפְשׁוֹ שִׁמְרַן פִּי נֶצֶר
karusakan lambe tiyang-kang-mbukak nyawa njagi cangkem tiyang-kang-njagi
[H4288](#) [H8193](#) [H6589](#) [H5315](#) [H8104](#) [H6310](#) [H5341](#)

לוֹ:
kanggé-piyambakè

Wong kang njaga cangkeme, iku ngreksa nyawane, sapa kang crawak, iku bakal katempuh ing karusakan.

4
חֲרָצִים וְנַפְשׁוֹ עֵצֶל נַפְשׁוֹ וְאֵין מְחַאֲזָה
tiyang-sregep lan-nyawa-saking tiyang-kèsèd nyawa-saking lan-boten-wonten melik
[H5315](#) [H6102](#) [H5315](#) [H0369](#) [H0183](#)

הַדָּשָׁן:
dados-lemu
[H1878](#)

Atine wong kesed iku kebak pepenginan, nanging tanpa guna, balik atine wong sregep iku kaparingan kaluberan.

5
יְבֹאִישׁ וְרִשְׁעָה צְדִיק יִשְׁנָא שִׁקָר דְּבַר-
mambu lan-tiyang-duraka tiyang-mursid sengit goroh pangandikan-saking
[H0887](#) [H7563](#) [H6662](#) [H8130](#) [H8267](#) [H1697](#)

וְיַחְפִּיר:
lan-ngawirangaken
[H2659](#)

Wong kang bener iku sengit marang goroh, nanging wong duraka iku gawe wirang lan gawe alane awake dhewe.

6
חַטָּאת: הַסִּלְקָה וְרִשְׁעָה דָּרְךְ תָּם תִּצְרָךְ
dosa njungkelaken lan-kadursilan dalam sampurna njagi kabeneran
[H5557](#) [H7564](#) [H1870](#) [H8537](#) [H5341](#) [H6666](#)

Wong kang lakune saleh iku kareksa dening kabenerane, nanging kang gawe dosa digawe sangsara dening durakane.

כל	ואין	מתעשר	יש	7
sedaya	lan-boten-wonten	tiyang-kang-ethok-ethok-sugih	wonten	
H3605	H0369	H6238	H3426	

:רב	ותון	מתרושש	
kathah	lan-bandha	tiyang-kang-ethok-ethok-mlarat	
	H1952	H7326	

Ana wong kang sumugih-sugih, nanging ora duwe apa-apa, ana uga kang ethok-ethok miskin, mangka bandhane akeh.

:נערה	שמע	לא	איש	עשרו	איש	נפש	כפר	8
dukèn	mirengi	boten	lan-tiyang-miskin	kasugihan	tiyang	nyawa-saking	tebusan-saking	
H1606	H8085	H3808	H7326	H6239	H0376	H5315		

Kasugihan iku kanggo nebus nyawane wong, nanging wong miskin ora bakal krungu pangancam.

:ידעה	רשעים	וגר	ישמח	צדיקים	אור	9
pejah	tiyang-duraka	lan-damar-saking	bungah	tiyang-mursid	pepadhang-saking	
H1846	H7563		H8055	H6662	H0216	

Pepadhange wong bener iku sumorot gumebyar, nanging damare wong duraka bakal mati.

נועצים	ואת	מצה	יתן	בדון	רק	10
tiyang-kang-ngrembug	lan-kaliyan	pasulayan	maringi	kanthi-kumalungkung	mung	
H3289	H0854	H4683	H5414	H2087	H7535	

:חכמה
kawicaksanan
[H2451](#)

Ambek kumingsun iku mung marakake grejegan, nanging wong kang ngrungokake pitutur kadunungan kawicaksanan.

יד	על	וקבץ	ימעט	מהבל	הון	11
tangan	kanthi	lan-tiyang-kang-ngumpulaken	suda	saking-kang-tanpa-guna	bandha	
H3027		H6908	H4591	H1892	H1952	

:ירבה
nambahi

Bandha kang gampang olehe, mesthi bakal suda, nanging wong kang tlaten nglumpukake saka sathithik, bakal dadi sugih.

:כאה	תאה	חיים	ועץ	לב	מחלה	ממשכה	תוחלת	12
kang-teka	kekarepan	gesang	lan-wit	manah	penyakit-saking	kang-kasuwun	pangarep-arep	
H0935	H8378		H6086			H4900	H8431	

Pangarep-arep kang kasumenekake, gawe sedhihing ati, nanging pepenginan kang katutugan iku wit panguripan.

וירא	לו	יחבל	לדרב	בו	13
lan-tiyang-kang-wedi	kanggé-piyambakè	dirusak	pangandikan	tiyang-kang-ngremèhaken	
H3373			H1697	H0936	

:ישלם
dipun-wales

הוא
piyambakè

מצוה
perintah

[H1931](#)

[H4687](#)

Sing sapa ngremehake pangandika, iku bakal nanggung akibate, nanging sapa kang manut marang prentah, iku bakal tanpa piwales.

14 תורת מנות: מנקשי לסור חיים מקור חכם piwulang-saking
 pati saking-jiret-saking kanggé-nyingkiri gesang sumber tiyang-wicaksana
[H4194](#) [H4170](#) [H5493](#) [H4726](#) [H2450](#) [H8451](#)

Piwulange wong wicaksana iku sumbering urip, ndadekake wong ora kena ing kalaning pati.

15 שכל- יתן טוב יתן חן בנרים איתן: keras tiyang-cidra lan-dalan-saking sih-rahmat maringi kang-saé akal-budi
[H0386](#) [H0898](#) [H1870](#) [H2580](#) [H5414](#) [H7922](#)

Budi kang utama ngolehake sih, nanging dalane wong cidra iku ndadekake cilakaning wong iku.

16 כל- ארים יעשה ברעת וכויל אולת: kabodohan nyebar lan-tiyang-bodho kanthi-kawruh nglampahi tiyang-pinter saben
[H0200](#) [H6566](#) [H3684](#) [H1847](#) [H6175](#) [H3605](#)

Wong kang prayitna tumindak kanthi kawasisan, nanging wong bodho ngetokake bodhone.

17 מלאך רשע יפל ברע וציר אמונים מרפא: kasarasan kang-setya lan-duta ing-kang-ala rubuh kang-duraka utusan
[H4832](#) [H0529](#) [H5307](#) [H7563](#) [H4397](#)

Utusan kang duraka iku njalari cilaka, nanging duta kang setya nekakake kuwarasan.

18 תוכחת ריש וקלון מוסר פורע ושומר lan-tiyang-kang-njagi piwulang tiyang-kang-nglirwakaken lan-kanisthan kamiskinan
[H8104](#) [H4148](#) [H7036](#)

יכבד:
 dipun-urmati
[H3513](#)

Kamlaratan lan pamoyok iku bakal nempuh marang wong kang nglirwakake marang pamerdi, nanging sing sapa nampani pameleh iku kajen.

19 תאנה גהיה תערב לנפש ותועבת כסילים: tiyang-bodho lan-kang-nistha-dhateng dhateng-nyawa éca kang-kaleksanan kekarepan
[H3684](#) [H8441](#) [H5315](#) [H6149](#) [H1961](#) [H8378](#)

סור מרע:
 saking-kang-ala nyingkiri
[H5493](#)

Pepenginan kang katutugan iku nyenengake ati, nanging wong gemblung ora gelem ninggal piala.

20 [הלוד] (הולך) את- חכמים [וחכם] (יחכם) [הלוד] — tiyang-kang-mlampah kaliyan tiyang-wicaksana dados-wicaksana
[H1980](#) [H0854](#) [H2450](#) [H2449](#) [H2449](#) [H1980](#)

ירוע: nandhang-sangsara כסילים: tiyang-bodho ורעה: lan-kanca-saking
[H3684](#)

Sapa kang srawungan karo wong wicaksana, dadi wicaksana, nanging sapa kang kekancan karo wong gemblung iku nemu sangsara.

21 חטאים תנדיך רעה ואת- צדיקים ישלם טוב: tiyang-dosa diuber kang-ala lan-(objèk) tiyang-mursid dipun-wales kang-saé
[H7291](#) [H2400](#) [H6662](#) [H0853](#)

Wong dosa diburu ing bilai, nanging wong bener iku diwales kabegjan dening Panjenengane.

לְצַדִּיק	וְצָפוֹן	בָּנִים	בְּנֵי-	יִנְחִיל	טוֹב	22
kanggé-tiyang-mursid	lan-disimpen	anak	putu	maringi-warisan	tiyang-saé	
H6662	H6845			H5157		

חֹטְאָ:	תֵּיל
tiyang-dosa	kasugihan-saking
H2398	H2428

Wong becik ninggali warisan marang anak-putune, nanging barang darbeke wong dosa iku dicadhangake kanggo wong bener.

מִשְׁפָּט:	בְּלֹא	נִסְפָּה	וְיֵשׁ	רְאִשִּׁים	נִיר	אֶכֶל	רַב-	23
kaadilan	tanpa	kang-dilebur	lan-wonten	tiyang-miskin	pategalan-saking	pangan	kathah	
H4941	H3808	H5595	H3426	H7326	H5215	H0400	H7230	

Tegale wong miskin metokake pangan akeh, nanging ana kang ilang marga ora ana kaadilan.

מוֹסָר:	שְׁחָרוּ	וְאֵהָבוּ	בְּנוֹ	שׁוֹנֵא	שְׁבָטוֹ	חֹשֶׁךְ	24
piwulang	ngudi	lan-tiyang-kang-tresna	putra	sengit	gebèg	tiyang-kang-nahan	
H4148	H7836	H0157		H8130	H7626	H2820	

Sapa kang ora migunakake gitik, iku sengit marang anake, mangka kang asih marang anake iku aweh pamerding kalamangsane.

פָּ	תַּחֲסֹר:	רְשָׁעִים	וְבֶטֶן	נַפְשׁוֹ	לְשִׁבְעַ	אֶכֶל	צַדִּיק	25
—	kurang	tiyang-duraka	lan-weteng-saking	nyawa	kanggé-wareg	nedha	tiyang-mursid	
	H2637	H7563	H0990	H5315	H7648	H0398	H6662	

Wong bener mangan nganti wareg, nanging wetenge wong duraka ngrasakake kekurangan.